

TALE til åbent FÆU samråd, spørgsmål E – I, d. 20. august 2013
Det talte ord gælder

"Tak til justitsministeren.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at det her ikke er en sag, Danmark har valgt, eller som Danmark kan løse. Det er en sag, vi er blevet draget ind i, fordi vi er med i to fællesskaber: Rigsfællesskabet og EU.

Færøerne har kompetencen, når det gælder færøsk fiskeripolitik. Danmark har afgivet den juridiske kompetence til EU. Derfor handler den her sag ikke om Danmark kontra Færøerne. Og vi har været meget optagede af, at sagen ikke kommer til at skade rigsfællesskabet. Det ville være ulykkeligt.

Nøglen til at løse sagen ligger hos Færøerne og EU. Det er også derfor, Danmark har arbejdet så intensivt på, at få parterne tilbage til forhandlingsbordet.

Jeg vil nu fortsætte med at besvare de til mig stillede spørgsmål samlet.

--- 0 ---

Ved komité-behandlingen udtalte Danmark sig som bekendt imod Kommissionens fremsatte forslag til forordning om sanktioner. Men et kvalificeret flertal udtalte sig for forslaget, og Kommissionen kan nu derfor vedtage sanktionerne.

Når sanktionerne er trådt i kraft, er Danmark juridisk forpligtiget til at håndhæve dem. Vi må som medlem af EU selvfølgelig følge de fælles regler og procedurer.

En manglende eller mangelfuld implementering af sanktionerne vil betyde, at Danmark ikke overholder sine EU-retlige forpligtelser. Kommissionen vil i det tilfælde kunne indlede en traktatkrænkelssag mod Danmark.

--- 0 ---

I forhold til spørgsmålet om forskelsbehandling, så har justitsministeren svaret på dette under hans besvarelse af spørgsmål A.

--- 0 ---

Der spørges til hvem og hvad, der vil blive omfattet af EU's sanktioner om Færøerne.

Vi har endnu ikke modtaget den endelige vedtagede forordningstekst. Kommissionen ventes at offentliggøre denne i morgen 21. august. Men det forlyder, at der ikke er substansændringer i forhold til den tekst, som blev behandlet i Komitéen for Fiskeri og Akvakultur den 31. juli.

Det betyder, at sanktionerne vil omfatte to hovedlementer.

Dels import- og transit-forbud for atlanto-skandisk sild og makrel fra Færøerne.

Dels forbud mod, at færøske fartøjer, som fisker sild og makrel eller skibe som transporterer færøsk sild og makrel, anvender EU's havne.

Importforbuddet omfatter altså ikke alene færøsk sild, men også færøsk makrel. Makrel er også omfattet, da Kommissionen har valgt at definere makrel som "tilknyttet" art til atlanto-skandisk sild.

Kommissionen begrundet dette med, at makrel fanges af de samme fartøjer og i det samme fiskeri som sild, og at det i en væsentlig del af fiskesæsonen er umuligt at fiske makrel uden også at fange sild. Der er med andre ord tale om et såkaldt "blandet fiskeri". Såfremt Færøerne stadig havde lov til at eksportere makrel til EU, ville dette derfor, ifølge Kommissionen, betyde, at Færøerne fortsat ville være ansporet til at fiske store mængder sild, idet disse er en uundgåelig bifangst ved makrelfiskeriet.

Kommissionens overvejelser i den sammenhæng er, at et forbud mod import af sild uden makrel ville underminere intentionen med sanktionerne, nemlig at sikre et bæredygtigt fiskeri af sildebestanden.

Importforbuddet gælder både direkte landinger af fersk sild og makrel samt forarbejdede produkter, der måtte indeholde færøsk sild og makrel.

Forbuddet mod at anvende EU's havne gælder færøske fartøjer, der anvendes til at fiske atlanto-skandisk sild og makrel. Kommissionen vil udarbejde en liste over de færøske fartøjer, man har kendskab til der bruges til silde- og makrelfiskeri.

Forbuddet i relation til havneanvendelse gælder også fragtfartøjer – færøske, danske eller andre nationaliteter - som transporterer færøsk sild og makrel eller forarbejdede produkter baseret på netop sild og makrel. I de indledende bemærkninger til forordningen eksemplificerer Kommissionen havneanvendelse som værende tankning af brændstof, landing, mandskabsudskiftning, reparationer og hvileperioder. Forbuddet gælder dog ikke i nødstilfælde.

Fra regeringens side har vi gentagne gange tilkendegivet overfor såvel Kommissionen samt øvrige medlemslande, at man fra dansk side ser med stor alvor på en situation, hvor EU indfører sanktioner mod Færøerne, ikke mindst i lyset af, at det færøske samfund er meget afhængigt af fiskeri.

Den unilaterale fastsættelse af sildekvoten på 17 pct. for 2013 er sket fra færøsk side velvidende, at der var en væsentlig, reel risiko for, at Kommissionen ville aktivere sanktionsinstrumentet.

Det er naturligvis langt fra en ønskelig situation, hvis færøske fiskere og tilknyttede erhverv måtte lide tab som følge af de forestående sanktioner. Derfor fortsætter vi bestræbelserne på at få parterne tilbage til forhandlingsbordet for at få de kommende sanktioner ophævet hurtigst muligt.

Regeringen agter således ikke at kompensere for eventuelle tab, men derimod søger vi aktivt at løse konflikten.

--- 0 ---

Der spørges til, hvorfor Danmark stemte imod sanktioner, når man har erklæret sig enig i, at kvoterne skal overholdes?

Det er regeringens holdning og politik, at al fiskeriforvaltning skal baseres på et princip om bæredygtighed. Det har blandt andet været en mærkesag for regeringen i forbindelse med arbejdet med reformen af den fælles fiskeripolitik.

Den aktuelle konflikt angår jo heller ikke, hvorvidt kvoter skal overholdes. Såvel EU og Færøerne – som de øvrige kyststater – er jo enige om at basere fiskeriet af sild på den videnskabelige rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd, ICES. ICES rådgiver hvert år om, hvor mange tons det er muligt at fiske bæredygtigt. Alle kyststaterne er enige om, at dette tal er referencen. Uenigheden står derimod om, hvordan den samlede anbefalde fangstmængde skal fordeles mellem parterne.

Færøerne har siden 2011 ytret ønske om at få tildelt en større andel af den samlede tilladte kvote, hvilket de øvrige kyststater ikke har villet imødekomme. Da der imidlertid reelt kun har været ét forhandlingsmøde om dette mellem kyststaterne, finder vi fra regeringens side ikke, at forhandlingsmulighederne i denne sag er udtømt. Og det bør det være før en part skrider til så alvorlige tiltag, som sanktioner er. Såvel fra både dansk og færøsk side har vi fremført overfor Kommissionen og øvrige medlemslande, at der eksisterer muligheder blandt andet i regi af Havretskonventionens regler om tvistbilæggelses-procedure.

Vi vil fra regeringens side fortsætte bestræbelserne på at få en forhandlet løsning, der gør sanktionerne mod Færøerne overflødige. Det er i alles – selvfølgelig også i de danske fiskeres – interesse, at der findes en bæredygtig løsning på konflikten.

--- 0 ---

Til slut efterlyses, hvad jeg vil foretage mig frem til 1. september for at undgå, at Danmark skal boykotte egne statsborgere.

Lad mig her slå fast, at der ikke er tale om boykot af egne statsborgere – men derimod er der tale om sanktioner mod handel med specifikke produkter.

Sanktionerne forventes at træde i kraft ved månedens udgang.

Regeringen har igennem hele forløbet sat rigtig mange ressourcer ind på at forklare og fremme de færøske og danske synspunkter over for Kommissionen - de øvrige EU-medlemslande – og de øvrige kyststater. Formålet har været at få forhandlingerne tilbage på sporet – og dermed at undgå sanktioner. Vi har igen og igen sagt, at vi ikke finder, at forhandlingsmulighederne er udtømte. Min forgænger Mette Gjerskov og udenrigsministeren har holdt møde med fiskerikommissæren for at fremme de danske og færøske synspunkter.

Der har undervejs i forløbet været en meget tæt kontakt og koordination mellem København og Torshavn – fra færøsk side har man også udtrykt generel tilfredshed med den danske indsats.

Jeg kan forsikre om, at regeringen – i tæt samarbejde med Færøerne - fortsætter den intensive indsats for dels at få forhandlingerne tilbage på sporet, dels bistå Færøerne med eventuelle retlige skridt over for EU.

Senest har Færøerne den 13. august anmodet udenrigsministeren om fuldmagt til at indgive striden med EU til en voldgiftsret under Annex VII til havretskonventionen. Dette har regeringen imødekommet og Færøerne har den 16. august notificeret Kommissionen om den færøske intention om at initiere en voldgiftsret.

Endvidere kan nævnes, at kyststaterne er blevet enige om at mødes allerede den 2.-3. september for at diskutere silde-kvoten frem for først at mødes i midten af oktober, sådan som det hidtil har været planlagt. En løsning for indeværende år er dog nok næppe realistisk.

Men det fremrykkede møde synes dog at kunne give et spinkelt håb om, at parterne er parate til at finde en fremadrettet løsning ved forhandlingsbordet.”